

Postanowienie z dnia 15 grudnia 2011 r.

III KRS 21/11

Przejęcie sędziego w stan spoczynku na podstawie art. 69 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) następuje z mocy prawa i nie podlega kompetencji rozstrzygającej Krajowej Rady Sądownictwa.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Halina Kiryło, Maciej Pacuda.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 grudnia 2011 r. sprawy z odwołania Czesławy S. od stanowiska Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie przeniesienia sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w stan spoczynku na jego wniosek,

o d r z u c i ł odwołanie.

U z a s a d n i e n i e

Pismem z dnia 31 marca 2011 r. sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego Czesława S. zwróciła się do Prezesa NSA z wnioskiem o przeniesienie jej w stan spoczynku z dniem 1 lipca 2011 r. W piśmie tym Czesława S. podniosła, że spełnia warunki do przejścia w stan spoczynku określone w art. 69 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.; dalej jako: „usp”) w związku z art. 49 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. Nr 153, poz. 1269 ze zm.) i art. 8 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.).

Pismem z dnia 18 maja 2011 r. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego poinformował Czesławę S., że Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego negatywnie zaopiniowało jej wniosek o przeniesienie w stan spoczynku z dniem 1 lipca 2011 r. Prezes NSA wskazał, że na podstawie art. 49 Prawa o ustroju sądów administracyjnych w sprawach nieuregulowanych do sędziów NSA odpowiednie zastoso-

wanie mają przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym, w tym przepis art. 30 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, który określa możliwość wcześniejszego przejścia na wniosek sędziego w stan spoczynku. W związku z tym, że powołany przepis wyczerpująco określa sytuację wcześniejszego przejścia w stan spoczynku na wniosek sędziego, nie ma podstaw do stosowania art. 8 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym, który odsyła do odpowiedniego stosowania usp jedynie w sprawach nieuregulowanych w ustawie o Sądzie Najwyższym. W związku z tym, że Czesława S. nie spełnia przesłanek określonych w art. 30 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, brak jest podstaw do przeniesienia jej w stan spoczynku.

Pismem z dnia 25 maja 2011 r. Czesława S. zwróciła się do Krajowej Rady Sądownictwa o rozpoznanie jej odwołania od powyższego pisma Prezesa NSA z dnia 18 maja 2011 r. zawierającego negatywną opinię Kolegium NSA w sprawie przeniesienia jej w stan spoczynku.

Krajowa Rada Sądownictwa w piśmie z dnia 20 lipca 2011 r. wyraziła stanowisko, że sędziemu Naczelnego Sądu Administracyjnego nie przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Sądownictwa od uchwały Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego ustalającej brak podstaw prawnych wniosku o przeniesienie w stan spoczynku. Wskazano, że ani Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ani usp nie przewidują w takiej sytuacji możliwości wniesienia odwołania do Krajowej Rady Sądownictwa. Nie ma podstaw - według KRS - do podjęcia w tej kwestii uchwały, która podlegałaby zaskarżeniu do Sądu Najwyższego. Stwierdzając powyższe Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła niewiążące stanowisko w kwestii interpretacji wchodzących w grę przepisów ustaw ustrojowych, dzieląc w tym zakresie stanowisko zajęte przez Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Krajowa Rada Sądownictwa stwierdza, że art. 30 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym reguluje tę samą kwestię co art. 69 § 2 usp. Tożsamość materii uregulowanej w obu przepisach (przejście sędziego „na swój wniosek” w stan spoczynku przed ukończeniem wieku uprawniającego do stanu spoczynku „z mocy ustawy”) prowadzi do wniosku, że w odniesieniu do sędziego Sądu Najwyższego (odpowiednio sędziego NSA) nie jest możliwe zastosowanie art. 69 § 2 usp w związku z art. 8 ustawy o Sądzie Najwyższym, zgodnie z którym jedynie w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy usp. Kwestia przejścia w stan spoczynku na wniosek sędziego przed ukończeniem wieku, w jakim o przejściu w stan spoczyn-

ku decyduje bezpośrednio ustawa, jest wyczerpująco uregulowana w art. 30 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym.

Od powyższego stanowiska Krajowej Rady Sądownictwa odwołanie do Sądu Najwyższego wniosła sędzia NSA Czesława S. Autorka odwołania stwierdziła, że stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa jest uchwałą podjętą w sprawie należącej do kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie art. 3 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714), co oznacza, że podlega „kontrolni instancyjnej”.

Polemizując ze stanowiskiem Krajowej Rady Sądownictwa sędzia Czesława S. wskazała, że - jej zdaniem - ustawa o Sądzie Najwyższym nie reguluje bezpośrednio kwestii dotyczących wcześniejszego przejścia w stan spoczynku, natomiast art. 8 § 1 tej ustawy zawiera odesłanie do przepisów usp, a więc także art. 69 § 2. W ocenie odwołującej się Krajowa Rada Sądownictwa myli pojęcie przejścia w stan spoczynku z pojęciem wcześniejszego przejścia w stan spoczynku. Są to instytucje odrębne.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o odrzucenie odwołania z powodu jego niedopuszczalności, a w przypadku niepodzielenia przez Sąd Najwyższy stanowiska co do niedopuszczalności odwołania - o jego oddalenie. W uzasadnieniu wniosku o odrzucenie odwołania Krajowa Rada Sądownictwa podniosła, że brak było podstaw prawnych do podjęcia przez Krajową Radę Sądownictwa, rozstrzygającej w sprawie uchwały. Krajowa Rada Sądownictwa zajęła zatem „stanowisko”, które nie ma charakteru uchwały. Ustawa nie przewiduje zaskarżenia stanowiska Krajowej Rady Sądownictwa do Sądu Najwyższego.

Ponadto, ze względu na postawiony w odwołaniu zarzut naruszenia Konstytucyjnej zasady równości Krajowa Rada Sądownictwa zauważyła, że ustawodawca, regulując sytuację sędziów różnych sądów w sposób odmienny, nie narusza zasad równego traktowania. Równo traktowane bowiem, zgodnie z wolą ustawodawcy, muszą być osoby znajdujące się w takiej samej sytuacji. Sędziowie Sądu Najwyższego i odpowiednio Naczelnego Sądu Administracyjnego pozostają w sytuacji innej niż sędziowie sądów powszechnych i wojewódzkiego sądu administracyjnego, ze względu na status, rangę i prestiż sprawowanego urzędu oraz wysokość wynagrodzenia i uposażenia spoczynkowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wbrew odwołującej się Czesławy S., powołany przez nią przepis art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, nie może stanowić podstawy dla określenia właściwości Krajowej Rady Sądownictwa do rozstrzygnięcia o przejściu sędziego w stan spoczynku na podstawie art. 69 § 2 usp. Przepis art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa nie stwarza też podstawy do zaskarżenia stanowiska Krajowej Rady Sądownictwa do Sądu Najwyższego. Stosownie do powołanego przepisu Krajowa Rada Sądownictwa wykonuje zadania określone w ustawach, w szczególności rozpatruje wnioski o przeniesienie sędziego w stan spoczynku. Przepis ten wyraźnie odwołuje się do zadań Krajowej Rady Sądownictwa określonych w ustawach. Nie ma natomiast w tym przepisie bezpośredniego określenia instytucji przeniesienia sędziego w stan spoczynku, bo ta została określona w przepisach ustaw ustrojowych (ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawie - Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawie o Sądzie Najwyższym). Regulacje tych ustaw, a nie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, kształtują przesłanki i tryb przechodzenia sędziego w stan spoczynku, określają też podmioty uprawnione do złożenia wniosku o przeniesienie w stan spoczynku.

W art. 69 § 2 Prawa o ustroju sądów powszechnych, na który sędzia Czesława S. powołuje się jako na podstawę swego uprawnienia, uregulowana została instytucja przejścia sędziego w stan spoczynku, wcześniejszego od przejścia sędziego w stan spoczynku przewidzianego w art. 69 § 1 usp. Obie te sytuacje w których „sędzia przechodzi w stan spoczynku” są instytucjami odrębnymi od sytuacji, w których chodzi o „przeniesienie w stan spoczynku” (por. art. 70 § 1 i § 2 oraz art. 71 § 1, § 2, § 3 usp). Sędzia „przechodzi w stan spoczynku” z mocy samego prawa, jeżeli zachodzą określone przesłanki. Formą podstawową jest ta z art. 69 § 1, stanowiąca że sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia (chyba, że nie później niż na sześć miesięcy przed ukończeniem 65 roku życia złoży określone oświadczenie woli i odpowiednio udokumentuje zachowanie wymaganego stanu zdrowia). Wcześniejsze przejście sędziego w stan spoczynku może wynikać z woli (wniosku) sędziego po ukończeniu 55 lat przez kobietę, jeżeli przepracowała na stanowisku sędziego lub prokuratora nie mniej niż 25 lat, a 60 lat przez mężczyznę, jeżeli przepracował na stanowisku sędziego lub prokuratora nie mniej niż 30 lat. Choć w tej ostatniej regulacji (art. 69 § 2 usp) mowa jest o wniosku sędziego („sędzia przechodzi na swój wniosek w stan spoczynku”), to nie chodzi tu o przesłankę procesową, ale

wyłącznie o przesłankę materialnoprawną dotyczącą woli sędziego. Ustawodawca w ten sposób odróżnia sytuację przejścia sędziego w stan spoczynku z mocy prawa, niezależnie od woli sędziego (art. 69 § 1 usp) od sytuacji, która wprowadzie też nastąpi z mocy prawa, ale tylko wtedy, gdy prócz określonych przesłanek, dotyczących wieku i czasu służby, sam zainteresowany sędzia o to wystąpi.

Należy podkreślić, że sytuacje przechodzenia sędziego w stan spoczynku nie podlegają kompetencji rozstrzygającej żadnego organu, w szczególności Krajowej Rady Sądownictwa. Inaczej jest natomiast w odniesieniu do przeniesienia sędziego w stan spoczynku w sytuacjach określonych w art. 70 i w art. 71 usp. W tych sprawach - zgodnie z art. 73 § 1 usp - „podejmuje decyzję Krajowa Rada Sądownictwa, na wniosek sędziego, kolegium właściwego sądu albo Ministra Sprawiedliwości”.

W konkluzji powyższych uwag stwierdzić należy, że określone w art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa zadanie w zakresie rozpatrywania wniosków o przeniesienie w stan spoczynku nie dotyczy przejścia sędziego w stan spoczynku w trybie określonym w art. 69 § 2 usp. Krajowa Rada Sądownictwa słusznie uznała swą niewłaściwość w sprawie i odmówiła podjęcia rozstrzygającej o sprawie uchwały.

Nie ma więc uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, ani innego rozstrzygnięcia, które mogłoby być potraktowane jako przedmiot (substrat) odwołania do Sądu Najwyższego.

Nie wiadomo dlaczego prawa do zaskarżenia do Sądu Najwyższego nieistniejącego rozstrzygnięcia Krajowej Rady Sądownictwa upatruje odwołująca się w bliżej nieokreślonej „kontrolu instancyjnej”. W związku z tym należy zauważyć, że Sąd Najwyższy - z punktu widzenia ustrojowego - nie jest organem „kontrolu instancyjnej” w stosunku do Krajowej Rady Sądownictwa, natomiast właściwość Sądu Najwyższego, wynika ze szczególnych w tym przedmiocie uregulowań ustaw. W odniesieniu do rozpatrywanego odwołania należy zwrócić uwagę na art. 73 § 2 usp, według którego odwołanie do Sądu Najwyższego przysługuje od decyzji Krajowej Rady Sądownictwa w sprawach, o których mowa w art. 70 i 71. Nie ma tu więc właściwości Sądu Najwyższego w zakresie przejścia sędziego w stan spoczynku na podstawie art. 69 § 2 usp.

Nie wchodziła też w rachubę właściwość Sądu Najwyższego do rozpatrywania odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w sprawach indywidualnych, o których mowa w art. 42 i 44 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Jak to bowiem wy-

kazano powyżej, Krajowa Rada Sądownictwa w rozpatrywanej sprawie żadnej uchwały nie podjęła.

Z powyższych przyczyn wobec braku podstawy prawnej, która upoważniłaby wniesienie odwołania do Sądu Najwyższego od stanowiska Krajowej Rady Sądownictwa, które nie mogło być potraktowane jako uchwała rozstrzygająca sprawę indywidualną, Sąd Najwyższy niedopuszczalne odwołanie odrzucił.

=====